

HANDGESCHREVEN WERELD

Tijdens een lunchafspraak onlangs diepte mijn gesprekspartner uit zijn tas een elegant Moleskine-schriftje op om een notitie te maken. Vervolgens haalde hij een prachtige vulpen tevoorschijn, die hij met een zwierig gebaar losschroefde – het leek een ritueel. Op het crèmekleurige papier verschenen sierlijke letters in bruine inkt. Even later bestelde hij kaaskroketten en een glas karnemelk. Dat stak wat af tegen zijn schrijfgedrag, maar wat was ik jaloers op die vulpen! Ineens realiseerde ik me dat het jaren geleden is dat ik nog met zo'n ding heb geschreven. Ik tik, en ik sms. Pen en papier hebben stilaan afgedaan.

In zijn boek *The missing ink* (MacMillan) vraagt de Britse schrijver Philip Hensher zich af wat de consequenties daarvan zijn. Schrijven geeft vorm aan onze gedachten. Gebeurt dat op een andere manier dan wanneer je dat met een toetsenbord doet? Sommige schrijvers beweren van wel, en zweren bij het fysieke contact tussen hun hand en de woorden. Het tragere tempo levert ook betere teksten op, vinden ze.

Een verzorgd handschrift hoeft allang niet meer. We raken het schrijven ontwend en produceren almaar meer hanenpoten. Niemand die daar graten in ziet. Maar hoewel we in een razend tempo afscheid nemen van de handgeschreven wereld, blijven we er mentaal toch nog in hangen, stelt Hensher. Want wie bij een formelere gelegenheid toch een brief met de hand schrijft, moet dat netjes doen, vinden we. Hij geeft een voorbeeld. Toen de oorlog in Afghanistan steeds meer Britse soldaten het leven kostte, groeide de kritiek van de bevolking op de onverschilligheid van de regering. De regeringsleiders besloten met de hand condoleancebrieven te schrijven naar de nabestaanden. Toen de moeder van Jamie Janes zo'n brief kreeg van toenmalig premier Gordon Brown, stapte ze er prompt mee naar de pers. Hij had de brief geschreven met een ordinaire viltpen, in een lelijk achteroverhellend geschrift en met flink wat spelfouten. Missie mislukt, de heisa was zo groot dat Brown de vrouw moest opbellen om een en ander te verklaren: weinig mensen wisten dat hij ernstige oogproblemen heeft. Of hoe een handschrift nog altijd een rel kan ontketenen. Binnenkort behoort dat soort discussies definitief tot het verleden.

Toch wil ik me graag een mooie vulpen aanschaffen. Noem me een snob, of een anachronisme. Ik heb het ervoor over. Als ik maar weer dat zachte krassen kan horen van een goede pen op glad papier.

